

Tubantia
Stan Waning, Algemeen verslaggever
24 juni 2026

https://www.tubantia.nl/enschede/is-het-thuis-opbaren-van-een-overledene-nog-haalbaar-met-deze-hitte~a08c9155/?slug_rd=1

Is het thuis opbaren van een overledene nog haalbaar met deze hitte? Een overledene blijft rond de 3 graden het beste bewaard. Hoe verhoudt zich dat met de aanhoudende extreme hitte, waarin nabestaanden er ook voor kiezen iemand thuis op te baren? Pedro Swier (60) over de uitdagingen deze dagen in de uitvaartwereld.

Op wens van de overledene en diens nabestaanden, staat er bij een uitvaart woensdag een ijscokar bij Vredenhof in Enschede. Ideaal, gelet op de weersverwachting. Maar ook symbolisch voor het thema waar directeur Pedro Swier deze dagen mee heeft te dealen: de hitte. Wat voor Swier in ieder geval niet verandert, ongeacht de temperatuur: de uitvaartondernemer loopt er netjes bij. „Wij werken vanuit een bepaalde piëteit. Vanwege de hitte gaan wij niet ineens andere waarden hanteren richting nabestaanden, omdat het nou eenmaal een week warm is.” Het blauwe jacquet dat de directeur deze dinsdag draagt zit als gegoten. Maar de warmte is in uitvaartland wel degelijk een thema. Die zit hem vanwege oversterfte door de hitte niet in méér uitvaarten, ook al doet het RIVM wel onderzoek naar die mogelijke relatie. „De ene week is het drukker dan de andere week, maar extreme pieken zien we steeds minder. Ik verwacht niet opeens meer uitvaarten.”

Condoleancerij in de zon

Maar zoals gezegd, het betekent zeker niet dat het weerbericht voor Swier iets relatiefs is. Bij Vredenhof is de aanhoudende hitte hoofdzaak deze dagen. In kleine vorm: mensen die gaan handen schudden op een drukke condoleance waarschuwen water mee te nemen. „Je weet nooit hoe lang een rij is, hoe lang je mogelijk in de zon moet wachten.”

Maar veel belangrijker nog: hoe een overledene in goede staat te houden, als ontsnappen aan de hitte met de dag uitdagender wordt? Vooral als nabestaanden een nadrukkelijke wens koesteren een overledene thuis op te baren.

Zelfs op achtste dag nog afscheid

Daarvoor is het volgens Swier belangrijk eerst even terug te gaan naar 2010, toen de Wet op de lijkbezorging een grondige herziening onderging. Zo ging de termijn voor lijkbezorging - de zorg voor een lichaam van overlijden tot laatste bestemming - van vijf dagen naar zes werkdagen. Lijkt een detail, maar in de praktijk veel meer dan dat.

Want een gemiddelde uitvaart duurt daardoor tegenwoordig zes tot acht dagen. Het weekend telt immers niet meer mee. „Voor ons betekent dat intensiever dan voorheen zorgen om de conditie van het lichaam goed te houden. Zodat zelfs op de achtste dag nog afscheid van iemand genomen kan worden”, aldus Swier.

Lichaam eerst ‘doorkoelen’

Vredeshof is daar volgens de directeur goed toe in staat, zeker als de overledene wordt opgebaard in het uitvaartcentrum aan de Wethouder Beversstraat. „Postmortale zorg is sinds 2010 een belangrijke activiteit voor ons geworden. Wij beschikken over zoveel kennis, dat we een lichaam lang goed kunnen houden. In onze gekoelde ruimtes, die gegarandeerd tussen de twee en vier graden zijn, werkt dat het beste.”

Maar er zijn ook nabestaanden met een wens een overledene thuis op te baren. En die wens is bij Vredeshof altijd leidend. Maar is het te doen, een lichaam dagenlang opbaren in woning waar een constante strijd met de hitte wordt gevoerd? „We bespreken altijd de voors en tegens, zeker zomerdag. En het is nu vrij extreem, je ziet dat zelfs de nachturen niet meer afkoelen. Dus leggen we nabestaanden deze dagen concessies voor.”

‘Ontbindingsproces kan sneller intreden’

Swier merkt dat de adviezen die hij voorstelt vrijwel altijd opvolging krijgen. Zo’n advies is niet per se om een streep te zetten door thuisopbaring. „Maar wel dat het verstandiger is om het eerste etmaal voor een centraal gekoelde ruimte te gaan, zodat het lichaam eerst goed ‘doorgekoeld’ wordt. En daarna eventueel terug naar huis kan.”

Want Swier weet maar al te goed dat ook een thuisopbaring van waarde kan zijn, betekenis kan hebben voor nabestaanden. „Maar uiteindelijk draait alles om de overledene, daar zo goed mogelijk afscheid van nemen. En met dit extreme weer kan het ontbindingsproces sneller intreden, met een onaangename geur die vrijkomt of lichaamsverkleuring tot gevolg. Wat niet prettig is.”

Vegetarische pieren

Elementen om thuis gelijkmatige koeling na te bootsen, kunnen bovendien nadelige effecten hebben volgens Swier. Neem de airco. „Na overlijden wordt vocht uit het lichaam onttrokken, met uitdroging tot gevolg. In ruimtes waar airco’s koelen, versnelt dat proces.” Een raam open zetten voor frisse lucht? „Dan produceer je weer nieuwe zuurstof, wat ook een negatief effect heeft op het ontbindingsproces.”

Het is volgens Swier onmogelijk dat laatste proces te stoppen. „We kunnen het alleen vertragen. Het lichaam verteert zichzelf, een prachtig proces. Mensen zijn wel eens bang begraven te worden, uit angst opgegeten te worden door pieren.” Maar dat is onnodig, weet Swier - ook lid het Landelijk Team Forensische Opsporing. „Want dat doet je lichaam zelf. Bovendien zijn pieren vegetarisch.”

Bloed uit de aderen halen

Hoe Vredeshof er toch in slaagt - ook deze week - lichamen dagenlang goed te houden? Door de al eerder genoemde postmortale zorg, waar personeel speciaal voor geschoold is. „Zelfs een lichaam dat al in het beginstadium van ontbinding zit, kunnen wij met thanatopraxie best toonbaar krijgen.

Dat is een lichte vorm van balseming, waarmee we het bloed uit de aderen halen en vloeistof inbrengen.”

Diezelfde medewerkers mogen ook invasieve handelingen uitvoeren, zoals een buikpunctie waarbij liters vocht uit overledenen worden gehaald. Of een pacemaker. „Maar altijd alleen als nabestaanden daar goedkeuring voor geven. Met thanatopraxie kunnen we een lichaam tot wel tien dagen goed houden, ook met dit weer.”

Eerlijk en open communiceren met nabestaanden, is voor Swier daarin het belangrijkste. Door hen mee te nemen in wat wel en niet verstandig is. „Onze deskundigheid wordt gewaardeerd. Ook met dit weer kan iemands overleden vader alsnog thuis opgebaard worden, maar dan bij voorkeur wat later. Samen komen we er altijd uit.”